

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

НАЦИОНАЛНА
СТРАТЕГИЧЕСКА
РЕФЕРЕНТНА РАМКА
2007 – 2013

www.eufunds.bg

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността
на българската икономика” 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg

Медиен мониторинг

2 януари 2013

Документът е изготвен съгласно договор за възлагане на обособена позиция № 2 „Извършване на медиен мониторинг и изработване и предоставяне на контент анализ на публикациите и излъчванията в печатните и електронни медии по теми, свързани с ОП "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013" от обществена поръчка с предмет: „Социологически проучвания за изпълнение, мониторинг и оценка на Комуникационния план на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007 – 2013”

ЕСТАТ ООД, С ПОДИЗПЪЛНИТЕЛ МЕДИЯЗУУМ ООД

Проект BG161PO003-5.0.01-0004: „Осигуряване на публичност и прозрачност на дейностите по оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007 – 2013” е финансиран по Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“ на оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” 2007 – 2013”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие

Медиен мониторинг

2 януари 2013

Съдържание

Медиен мониторинг – обобщение	3
Телевизии и радиостанции	4
Няма намерена информация.....	4
Национални печатни медии.....	5
Източник: в. МОНИТОР.....	5
Заглавие: РАЗПЛАЩАТ НАД 400 МЛН. ЛВ. ПО "КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ"	5
Източник: в. СТАНДАРТ	6
Заглавие: ДЕЛЯН ДОБРЕВ, МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА, ЕНЕРГЕТИКАТА И ТУРИЗМА: ДАВАМЕ НА БИЗНЕСА ПАРИТЕ ЗА НАУКА.....	6
Източник: в. КАПИТАЛ DAILY.....	10
Заглавие: ГОДИНА НА СМЕСЕНИ ОЧАКВАНИЯ	10
Регионални печатни медии.....	14
Няма намерена информация.....	14
Периодични печатни издания.....	15
Няма намерена информация.....	15
Интернет издания и блогове.....	16
Източник: WWW.CAPITAL.BG	16
Заглавие: ТЕЖКА ИНДУСТРИЯ: ГОДИНА НА СМЕСЕНИ ОЧАКВАНИЯ	16
Източник: WWW.INEWS.BG	20
Заглавие: КРИСТАЛИНА ГЕОРГИЕВА: БЪЛГАРИЯ Е НАЙ-ПРОЕВРОПЕЙСКАТА СТРАНА	20

Медиен мониторинг – обобщение

2.1.2013 г.

Вид медия	Брой материали
Общо за електронните медии, от които:	0
• телевизии	0
• радиостанции	0
Общо за печатните и интернет базираните медии, от които:	5
• вестници, от които:	3
- национални	3
- регионални	0
• периодични издания	0
• интернет издания и блогове	2
Общо за деня	5

Телевизии и радиостанции

Няма намерена информация

Национални печатни медии

Дата: 02.01.2013

Източник: в. Монитор

Страница: 9

Брой думи: 207

Резюме: През тази година ще бъдат разплатени към бизнеса над 400 млн. лв. по Оперативна програма "Конкурентоспособност", съобщи пред БТА министър Делян Добрев. Очакванията са средствата за българския бизнес по оперативната програма за иновации и конкурентоспособност през следващия период 2014-2020 г. да бъдат поне толкова, колкото са и сега - 1,2 милиарда евро.

Заглавие: Разплащат над 400 млн. лв. по **"Конкурентоспособност"**

Подзаглавие:

Автор:

Текст: През тази година ще бъдат разплатени към бизнеса над 400 млн. лв. по **Оперативна програма "Конкурентоспособност"**, съобщи пред БТА министър Делян Добрев.

През 2013 г. предстои обявяване на процедури и сключване на договори за внедряване на иновации в малки и средни предприятия и в големи предприятия на стойност 88 млн. лева, както и за подкрепа на клъстерите в България в размер на 29 млн. лева, каза още министър Добрев. Продължава и изпълнението на програмата, финансирана съвместно с ЕБВР, за енергийна ефективност на стойност 300 млн. лева. Преди броени дни МИЕТ обяви и процедурата за "Развитие на приложните изследвания в изследователските организации в България" на стойност 20 млн. лева. По нея ще се приемат проектни предложения до 15 март 2013 г. Това е първата процедура, по която може да се кандидатства по електронен път, отбеляза министър Добрев. Той посочи като най-голямо икономическо постижение на неговия екип многократно подобрената работа по **ОП "Конкурентоспособност"**. Положихме много усилия да не допуснем блокиране на **програмата**. Само за 6 месеца разплатихме повече, отколкото през почти 6 години от действието ѝ, заяви министърът. Очакванията на министър Добрев са средствата за българския бизнес по **оперативната програма** за иновации и конкурентоспособност през следващия период 2014-2020 г. да бъдат поне толкова, колкото са и сега - 1,2 милиарда евро.

Дата: 02.01.2013

Източник: в. Стандарт

Страница: 14,15

Брой думи: 2572

Резюме: Ще продължим добрата работа по ОП "Конкурентоспособност" - ще договорим всички оставащи средства по програмата, ще продължим да плащаме към фирмите в рамките на 20 до 40 дни, ще повишим значително разплатените средства като процент от програмата, ще стартираме и новите 150 милиона евро кредити по "Джереми". Благодарение на бизнес форумите по целия свят ще привлечем значително повече инвестиции от 2012 г. Ще подобрим работата по подкрепа на намиране на нови пазари за български фирми.

Заглавие: Делян Добрев, министър на икономиката, енергетиката и туризма: Даваме на бизнеса парите за наука

Подзаглавие: Вината ни се връщат в Англия на по-високи цени, голяма верига иска 20 наши стоки

Автор: Валерия СТОЙКОВА, Кристиан КОСТУРКОВ

Текст: От юли фирмите ще избират при кого да поръчат иновации срещу ваучер до 200 бона, казва Делян Добрев

- Г-н Добрев, много български предприемачи посочват бизнес средата у нас като един от най-големите си проблеми. Какво очаквате да се промени през 2013 г.?

- Много е модерно да се говори за административната и регулаторна тежест, как тя влошава бизнес средата и едва ли не е причина за тежкото положение на малките и средните предприятия. В такива случаи ние, представителите на правителството, започваме да обясняваме как изпълняваме Програма за по-добро регулиране, План за намаляване на административната тежест и т.н. Това, че имаме планове и програми, е вярно, както е вярно и това, че с тяхното изпълнение спестяваме десетки милиони на година на бизнеса. Проблемите на малките и средните предприятия в България са други. Те са резултат от свити продажби, засилена конкуренция, свити маржове, междуфирмена задлъжнялост и др. За да решат тези проблеми, малките и средните предприятия се нуждаят на първо място от оборотни и инвестиционни кредити, за да се закрепят финансово. На второ място - подкрепа за технологична модернизация и енергийна ефективност, което ще ги направи по-конкурентоспособни. Трето, компаниите се нуждаят от подкрепа за навлизане на нови пазари. За решаването на първия и втория проблем създадохме необходимите инструменти и организация през 2012-а и резултатите са налице. По финансовия инструмент "Джереми", финансиран от ОП "Конкурентоспособност", за последните 6 месеца на 2012 г. са отпуснати заеми на МСП за над 100 млн. лв. За технологична модернизация и енергийна ефективност сключихме договори за безвъзмездна помощ отново по ОПК за 850 млн. лв. за периода май-декември 2012. По отношение на подкрепата за намиране на нови пазари реализираме проект на ИАНМСП за участие на български фирми в международни изложения и организиране на търговски мисии в чужбина. По решаването на този проблем има какво още да се желае. Резултатите до момента са незадоволителни. През 2013 ще обърнем повече внимание на намирането на нови пазари за българските фирми.

- Какви мерки срещу кризата ще предприеме държавата?

- Ще продължим добрата работа по ОП "Конкурентоспособност" - ще договорим всички оставащи средства по програмата, ще продължим да плащаме към фирмите в рамките на 20 до 40 дни, ще повишим значително разплатените средства като процент от програмата, ще стартираме и новите 150 милиона евро кредити по "Джереми". Благодарение на бизнес форумите по целия свят ще привлечем значително повече инвестиции от 2012 г. Ще подобрим работата по подкрепа на намиране на нови пазари за български фирми.

- Как ще подкрепите експортния бизнес, който трябва да е двигателят за излизане от кризата?

- И през 2013 г. ще продължим да подкрепяме експортно ориентирани български фирми в рамките на реализирания от ИАНМСП проект по ОП "Конкурентоспособност" за интернационализация на българските малки и средни предприятия чрез участие в международни изложения и организирането на търговски мисии в чужбина, както и провеждането на обучения за успешно реализиране на външнотърговска дейност. Продължаваме активната политика на диалог с бизнеса и подкрепа на форуми за разширяване на присъствието на български стоки и услуги с водещите партньори от Европа, Азия, Близкия изток, Северна Африка, САЩ и Канада. Инвестиционните форуми в чужбина също са възможност за подкрепа на експортно

ориентираните компании. Освен привличането на инвестиции техен акцент е и насърчаването на износа. Като резултат от такъв форум в Лондон например компания, която притежава едни от най-големите магазини за мебели и стоки за бита във Великобритания, поиска да установи контакти с български производители на мебели, оборудване за къмпинги, прибори за хранене, керамика, изделия от текстил и други.

- Как ще улесните предприемачите да усвоят по-ефективно парите от фондовете на ЕС?

- ОП "Конкурентоспособност" дава много добър старт на предприемачите в България. През ноември достигнахме 75% договорени средства.

Преди няколко дни отворихме нова схема за финансиране на малкия и средния бизнес - "Развитие на приложните изследвания в изследователските организации в България". Това е първата схема, по която документи ще могат да се подават и по електронен път. Основна цел на процедурата е предоставяне на подкрепа за обновяване и модернизация на оборудването, необходимо за научно-изследователска и развойна дейност в предприятията. Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е 20 млн. лв. Крайният срок за подаване на документи е 15 март 2013 г. За първи път по схемата "Енергийна ефективност и зелена икономика" се въведе предварително оценяване на проектните предложения. По този начин улесняваме бизнеса да не допуска грешки при кандидатстването. Проекти, при които има пропуски, не се отхвърлят, а се връщат с инструкции как да бъдат коригирани пропуските, и то не един път, а колкото пъти е необходимо. В този смисъл процедурата гарантира успех на всеки кандидат до момента, в който не се изчерпат средствата. Няма краен срок по тази процедура. Договори се сключват на принципа първи по време - първи по право за всички проекти, които отговарят на изискванията на програмата и са отстранили евентуалните пропуски, ако е имало такива. Осигурено е и мостово финансиране от ЕБВР за процента на собствен принос, който трябва да инвестират кандидатите.

- Какво ще представлява ваучерната система за иновации, свързани с производството?

- Част от общата сума за иновации за следващия програмен период ще бъде под формата на ваучерна схема за фирмите. Дори бих споделил с вас нещо, което досега не съм казвал - работим в посока стартиране на ваучерна схема по ос 1 още в този програмен период - около средата на 2013 г. Идеята е компаниите да могат да отидат с отпуснатите им ваучери в научни центрове, за да си "поръчат" каква точно иновация да бъде разработена за нуждите на техния бизнес. На всяка компания, която иска да инвестира в иновации, ще дадем ваучер за определена сума пари - например 50 000, 100 000 или 200 000 лева, сумата не е определена. По този начин средствата за иновации ще се насочат по най-правилния начин към науката. Ще подкрепят тази наука, от която бизнесът се нуждае. В тази идея има голям потенциал и за своеобразна реформа в научната сфера. Защото вместо да подкрепяме поравно всички научни звена в България - някои от които много успешни, а други под всякаква критика, както би се получило, ако целим подкрепа на науката по принцип, ние ще дадем същите пари за наука, но само за научните звена, които са много успешни. По този начин ефектът от средствата ще е като геометрична зависимост.

- Кога ще имаме електронно правителство?

- Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията работи по два проекта, финансирани от ОП "Административен капацитет", за въвеждане на електронно управление. Пълното въвеждане на електронното правителство според експертни оценки би намалило административната тежест за бизнеса с 50%. Централният електронен портал за достъп до електронни услуги на правителството трябва да е готов до средата на 2013 г. Той ще бъде рамката, към която всяко ведомство ще прикачи своите електронни услуги. Аз съм възложил на колегите от МИЕТ, които работят по тази тема, в момента, в който заработи единният портал, ние да сме готови с нашите услуги и те да започнат да функционират от същия този момент. Това за мен е много сериозна тема и съм предупредил колегите, че ако не си спазим сроковете, ще търся отговорност от всеки един от тях.

- Какво се цели с промените в Закона за насърчаване на инвестициите?

- Промените са насочени към компании, които може да не инвестират десетки милиони левове в активи, но създават стотици работни места. Проекти в сектора на услугите, при които размерът на инвестицията не е висок, но генерираната заетост е значима, също ще могат да кандидатстват за сертификат. При високата безработица в момента такива инвеститори също заслужават насърчаване. Новата мярка в подкрепа както на инвеститорите в активи, така и на тези в работни места, е възстановяване на осигуровките за сметка на работодателя за период от 2 години, като инвеститорът се задължава да поддържа тези работни места за поне 5 години. С тези промени целим създаването на допълнителни възможности за нарастване на инвестициите в производства и услуги с висока добавена стойност, за създаване на нови

високопроизводителни работни места и за повишаване на икономическата активност в общините с висока безработица. Както знаете, от втората половина на 2012 г. имаме нов активен подход за привличане на чуждестранни инвестиции. Организираме бизнес форуми за България като инвестиционна дестинация в целия свят - Европа, Америка, Азия. Новите промени в Закона за насърчаване на инвестициите предизвикват силен интерес. След провеждането на инвестиционни форуми в Китай, Германия, Лондон и Япония 11 международни компании проявиха интерес да развият производствата си в България. Някои от тях като китайските компании за сглобяване на автобуси, вече започнаха инвестициите. По последна информация от СТИВ Лондон собственикът на компания, която изгражда туристически селища, ще посети България в началото на годината, за да установи потенциални терени в страната. Бавно, но категорично възстановяваме пазара на български вина на Острова. Хубавото е, че вината, които изнасяме и продаваме днес, са скъпи вина, за разлика от преди 20 години, когато сме разчитали предимно на ценово предимство. Една от водещите вериги във Великобритания с пазарен дял от 10%, се интересува от над 20 други български стоки (освен вино), които да предлага в своите магазини. През февруари предстоят срещи с български производители.

- Намалението на цената на газа и последващото поевтиняване на тока от когенерациите на топлофикациите ще бъде ли достатъчно, за да се вдигне конкурентоспособността на нашите предприятия?

- От началото на следващата година ще получаваме руския природен газ с над 20% по-евтино, което означава повече от 300 млн. долара годишно спестени разходи за българския бизнес и българските потребители. Това е стъпка към повишаване конкурентоспособността на предприятията у нас. Решаващо значение за подобряване конкурентоспособността на българската икономика има и местният добив на природен газ, който е наш основен приоритет. Той оказва сериозно влияние за допълнително поевтиняване на природния газ. През 2012 година местното производство е 490,1 млн. куб. метра. Благодарение на находището в Девенци, от което в средата на 2013 г. трябва да започне добив, местното производство през 2013-а трябва да достигне 574.7 млн. куб.м, а през 2014 г. - 655.8 млн. куб. м. Това е малко над 20% от вътрешното ни потребление. Местният ресурс е с 35% по-евтин и именно поради тази причина и усилията на държавата са насочени към увеличаването на това производство. Най-много разчитаме на "Блок 1-21 Хан Аспарух" и "Блок 1-22 Терес". Консорциумът между "Тотал", ОМВ и "Репсол" вече изпълнява работната програма за първата година в "Хан Аспарух". Стартира и конкурсната процедура за предоставяне на разрешение за търсене и проучване на нефт и природен газ в "Терес", който също е разположен в дълбоководната част на Черно море. Обявата вече е публикувана в официалния вестник на ЕС. Крайният срок за оферти е май 2013. До средата на 2013 г. трябва да започне проучването и на този блок.

- Може ли да получи България още по-евтин газ, след като заработи междусистемната връзка с Румъния?

- Малко е вероятно това да стане още през 2013 г., защото местният добив в Румъния не е достатъчен на този етап, за да задоволи собственото им потребление. Те обаче са много години преди нас в проучването на тяхната част на Черно море и вече доказаха значителни запаси, които ще започнат да добиват в следващите няколко години. Точно тези нови находища могат в рамките на следващите 1-2 години да доставят по-евтин газ за България. Не трябва да пропускаме и факта, че тази връзка ни носи допълнителна сигурност на доставките в случай на криза като тази през 2009 г. Тази връзка обаче далеч не е единствената или най-важната. През март 2013 ще направим първа копка на връзката с Гърция и още януари ще започнем изпълнението на проекта за изграждане на връзка със Сърбия. Тези проекти ще гарантират сигурност на доставките в страната и региона, но и ще създадат условия за конкуренция между доставчиците на природен газ.

- Какво ще предприеме държавата, ако болшинството от българите поискат изграждането на нови ядрени мощности у нас на референдума?

- Нека видим първо резултатите от референдума и тогава да коментираме тази тема.

- Кога трябва да приключи планираното отделяне на ЕСО от НЕК и ще се случи ли навреме, за да не получим санкции от ЕС?

- За отделянето на НЕК от ЕСО има избран изпълнител по обществена поръчка, който в началото на 2013 г. трябва да представи своя анализ за това, как конкретно да протече процесът. Самото фактическо разделяне трябва да приключи до юни 2013 г. Не очакваме санкции от ЕС - имаме прекрасен диалог със службите на комисията.

- Как се развива идеята за приватизация на миноритарен дял от БЕХ или някое от предприятията в холдинга?

- Имаше идея за приватизация на част от БЕХ, но на този етап не работим по нея, тъй като сега не е най-подходящият момент. Борсите по света са в тежко състояние, очакваме по-добър международен климат за евентуално листване на част от Българския енергиен холдинг.
- Има ли вече предварителни резултати от проверката на Еврокомисията в БЕХ и какво подсказват те?
- Българският енергиен холдинг е представил на ЕК всички документи, които са били изискани. Все още нямаме представени резултати от проверката. Не очакваме изненади.
- Какво се случва с идеята за разваляне на сделката за блок "Силистар" и обявяването на нов конкурс?
- Аз съм готов да прекратя конкурса моментално, защото за мен той е повече от опорочен. Юристите на министерството обаче настояват да изчакаме окончателното решение по съдебната процедура, защото не било възможно прекратяване, когато имало такава открита процедура. Очаквам Върховният административен съд да се произнесе по този въпрос. Каквото и да е окончателното им решение обаче, аз ще прекратя конкурса, ще обявя нов конкурс за блока и ще дам възможност на всички световни компании да участват в открита и прозрачна процедура - така, както направих с блок "Хан Аспарух". Не е добре да дадеш 1/3 от българското Черно море на фирма без нито един ден опит в тази дейност, със съмнително реноме на "консултант" и с 1000 лева в банковата сметка. Затова, каквото и да реши ВАС, аз имам право и ще прекратя конкурса. Ще стартирам прозрачен конкурс, за да спечелят големи и утвърдени компании, и държавата да получи десетки милиони евро бонус, да имаме гаранция, че блокът ще се проучи, а няма да се държи 5 години от някоя случайна фирма, за да се ограничи например конкуренцията на пазара на газ в България до 1 доставчик.
- Има ли развитие около иска на "Атомстройекспорт" към НЕК или пък преговорите на работните групи?
- Разговорите се водят от адвокатите, които трябва да изберат председател на арбитража. След като такъв бъде избран, ще бъде насрочена дата за делото.
- Преди време имахте идея за унифициране на акцизната политика в ЕС по отношение на горивата. Какво стана с нея?
- Според мен ЕС прави голяма грешка, като облага горивата с между 5 и 10 пъти по-висок акциз от този в САЩ. Това вреди на конкурентоспособността на европейските компании и дори бих казал, че пречи за по-бързото възстановяване на европейската икономика. Има международни изследвания, които сочат, че цената на петрола и ръстът на икономиката са в пряка зависимост. 10 долара увеличение на суровия петрол води до забавяне на икономиката с над 1% за период от 2 години. ЕС няма как да влияе върху цената на суровия петрол, но може да преосмисли политиката си по отношение на акцизите. Или поне да позволи на държавите членки по-голяма гъвкавост при определянето на ставките. И аз, и вицепремиерът Симеон Дянков повдигаме тази тема на срещите на министрите в ЕС, но засега не събираме достатъчна подкрепа сред старите страни членки. Причината е най-вероятно в това, че те нямат нашия проблем. Ние сме на минималния акциз за ЕС и няма накъде да го намаляваме, докато старите страни членки са доста над този минимум и могат да го направят, когато си поискат.

Дата: 02.01.2013

Източник: в. Капитал Daily

Страница: 12,13

Брой думи: 2382

Резюме: След плахите надежди за възстановяване през 2011 г. и в началото на 2012 г. стана ясно, че все още е рано за оптимизъм. Предприятията в тежката индустрия като цяло очакват търсенето да остане свито. На местна почва основният проблем е високата цена на електроенергията, а предстоящите парламентарни избори създават притеснения за забавяне на някои административни процедури. Въпреки това през тази година предприятията в добивната и металургичната индустрия, които осигуряват около 15% от брутния вътрешен продукт, ще продължат да инвестират, не на последно място и за да повишат ефективността и конкурентоспособността си. Предстои да бъдат разработени и нови проекти, които ще увеличат производството поне в някои подбраншове. Като цяло обаче не може да се определи обща тенденция, а доколко успешен ще е бизнесът на отделните компании ще зависи до голяма степен от специфичните им производства и пазари.

Заглавие: Година на смесени очаквания

Подзаглавие: Производството на руди остава стабилно, но металургията е ограничена от скъпата електроенергия

Автор: Иглика ФИЛИПОВА

Текст: След плахите надежди за възстановяване през 2011 г. и в началото на 2012 г. стана ясно, че все още е рано за оптимизъм. Предприятията в тежката индустрия като цяло очакват търсенето да остане свито. На местна почва основният проблем е високата цена на електроенергията, а предстоящите парламентарни избори създават притеснения за забавяне на някои административни процедури.

Въпреки това през тази година предприятията в добивната и металургичната индустрия, които осигуряват около 15% от брутния вътрешен продукт, ще продължат да инвестират, не на последно място и за да повишат ефективността и конкурентоспособността си. Предстои да бъдат разработени и нови проекти, които ще увеличат производството поне в някои подбраншове. Като цяло обаче не може да се определи обща тенденция, а доколко успешен ще е бизнесът на отделните компании ще зависи до голяма степен от специфичните им производства и пазари.

Пъстра картина при добива

През миналата година в минералносуровинната индустрия се очертаха няколко тенденции, които се очаква да се запазят и през тази - ръст при производството на метални руди и доста пъстра картина при кариерния добив, който ще зависи основно от прогнозите за развитие на свързаните индустрии и проекти. Така при инертните материали увеличението е свързано главно с производството на трошен камък за изграждане на пътища, но и там според представители на бранша това важи само за големите строителни компании, които печелят повечето обществени поръчки и имат собствени кариери. Повишение евентуално може да има при скалнооблицовъчните материали, след като през миналата година бяха разгледани и одобрени голяма част от висящите отпреди заявки за концесии. Наскоро от един от най-големите производители на декоративен камък - "Марин Батуров", коментираха, че разчитат да пробият на пазара във Великобритания, което ще се отрази на производството им. При индустриалните материали от бранша прогнозират лек ръст (от порядъка на 5-10%) заради увеличеното производство в стъкларския и керамичния сектор, което от своя страна е свързано с очакваното поевтиняване на природния газ. Производителите на варовик за пречиствателните станции на тецовете обаче са настроени за спад, тъй като поскъпването на тока доведе до намаляване на търсенето и производството на електроенергия. Това беше и причината за по-ниския добив на въглища през миналата година, въпреки че за 2013 г. от най-големия производител - "Мини Марица-изток", предвиждат увеличаване на количествата.

Двуцифрен ръст

Добрата новина е планираното увеличение при производството на руди, още повече че този подсектор има най-голям дял като стойност на продукцията в добивната индустрия. В България се произвеждат основно медни, златни и оловно-цинкови руди. Голяма част от концентратите се преработват в страната, с което се захранват със суровина металургичните предприятия КЦМ и "Аурубис България", а друга част се изнася.

Двуцифрен ръст може да се очаква при добива на оловно-цинкови руди, където през миналата година голяма част от находищата се концентрираха във фирми на "Минстрой холдинг" и

партньора му КЦМ. Това стана след сделката за "ГОРУБСО - Мадан", което стана собственост на общото им дружество "Върба - Батанци". С това компаниите получиха достъп и до находището "Върба - Батанци", за което взеха концесия в края на 2011 г., но чиито активи бяха част от "ГОРУБСО -Мадан". Отделно от това холдингът е собственик на друго ключово предприятие в оловно-цинковия добив -"ГОРУБСО - Златоград", а в групата на КЦМ влиза "ГОРУБСО - Лъки". След като в Мадан нормалното производство беше възстановено, добивът и преработката на руда се увеличиха с 30-40% и месечното производство достигна 1100 - 1300 тона концентрат. Плановете за тази година са да има още толкова ръст. "Целта ни е да вдигнем производството до 2000 тона месечно. Вече сме доставили необходимата техника", каза собственикът на "Минстрой холдинг" Николай Вълканов. През 2013 г. в дружеството ще бъдат инвестирани 3 млн. лв. Още толкова са планираните средства за "Върба - Батанци", където същинското производство се очаква да започне през май-юни. Там намеренията са да се добиват 1000 - 1200 тона концентрат месечно. Отделно от това предстои и разширение на концесионните площи в Златоград, където добивът също ще нарасне. "Имаме ясна програма за 2013, 2014 и дори 2015 г. за инвестиции в рудодобива. Ще осигурим нови работни места, ще имаме ръст всяка година с 20-30%", посочи Вълканов.

Успешен край и нови разработки

По-голямо ще бъде производството и в златодобивното дружество "Челопеч майнинг". През есента на миналата година дъщерното дружество на канадската Dundee Precious Metals приключи двегодишен проект за разширение и модернизация на стойност над 150 млн. долара, който ще увеличи добива и преработката на руда от 900 хил. тона до 2 млн. тона годишно. "Вече постигнахме необходимото месечно производство, което да доведе до годишно производство на 2 млн. тона руда, и предвиждаме да запазим това равнище до края на живота на рудника", каза изпълнителният директор на "Челопеч майнинг" Николай Христов. Той добави, че това е свързано с множество други дейности, които съпътстват чистия добив. През тази година предстои да бъдат усвоени въведените нови технологии и да се направи оптимизация на производството, тъй като компанията все още не е постигнала заложените в проекта разходи на тон продукция. "До голяма степен това е свързано с изваждане от експлоатация на старото производство и усвояването на новите производствени мощности. Но това няма да е достатъчно, ще трябва да направим цялостен оглед и оценка на процесите и да постигнем по-съществена ефективност", уточни Христов.

Друга ключова задача на компанията тази година ще бъде т.нар. пиритен проект, по който ще има предимно научно-развойна работа. Той цели да се оползотворят благородните метали, които са свързани с пирита и на практика в момента се изхвърлят. Изчисленията показват, че така ще може да се извличат 95% от златото и 50% от среброто. Проектът ще бъде изпълнен на два етапа. Първият включва самото производство на пиритен концентрат - около 400 хил. тона годишно, който първоначално ще се реализира на пазара. Наскоро канадската компания сключи договор с китайската Xiangguang Corper за доставка на до 200 хил. тона годишно между 2014 и 2016 г. с опция за 50 хил. тона още през 2013 г., което обаче ще зависи от възможностите за производство в Челопеч. В по-дългосрочна перспектива предприятието планира да разработи технология за преработка на концентрата. "На този етап плановете ни не включват производство на метал, но целта ни е да "отключим" съдържащия се в концентрата полезен компонент, така че да можем да направим икономически изгоден и екологосъобразен процес, с който да добиваме това злато", обясни Христов.

Две от най-големите компании в минната индустрия - медодобивните "Асарел-Медет" и "Елаците мед", не се ангажираха с прогноза за тази година. От "Елаците мед" само посочиха, че очакванията им са положителни и че ще се запази темпът на инвестиции от 2012 г.

Обръщане на тенденцията

Заради поскъпването на електроенергията от средата на миналата година търсенето падна, което доведе и до понижено производство на лигнитни въглища в "Мини Марица-изток". Компанията осигурява 90% от въглищата в страната и захранва тецове в Маришкия басейн. Така добивът към края на годината се очакваше да бъде 30.8 млн. тона вместо планираните 32.6 млн. тона. За тази година обаче от дружеството предвиждат да произведат 32.7 млн. тона на база постъпилите заявки от консуматорите за необходимите им количества. "Тенденцията се запазва и за следващите три години", казаха оттам. Както и през миналата година, инвестициите през 2013 г. ще бъдат насочени главно към рехабилитация и модернизация на минното оборудване. До края на 2014 г. компанията трябва да приключи проекта си за енергийна ефективност, който се финансира със средства от фонд "Козлодуй" и който ще доведе до значително намаляване на енергоемкостта на машините.

Запазване на нивото

Поскъпването на електроенергията и кризата на европейските пазари са основните причини за умерените очаквания в металургичния сектор. След като през 2009 г. производството на метали рязко спадна, през следващите две години беше отчетен лек растеж, макар че нивата отпреди кризата не бяха достигнати. През 2012 г. обаче, особено през второто полугодие, общото производство отново се понижи. Това се дължеше основно на стоманодобива, докато цветната металургия запази нивото си. Прогнозите за тази година не са много по-оптимистични. "През 2013 г. очакваме да запазим нивата от 2012 г., но не бихме могли да разчитаме на растеж", каза изпълнителният директор на Българската асоциация на металургичната индустрия (БАМИ) Политими Паунова.

По-тежка е ситуацията в черната металургия, където работят две основни предприятия - стоманодобивното "Стомана индъстри" и "Промет стийл", което използва заготовки. При тях основният удар идва от слабата икономика в ЕС, където са основните им пазари. За разлика от цветните метали черните трудно могат да се продават на по-далечни разстояния, тъй като стойността им е по-ниска и делът на транспортните разходи е значително по-голям. "Разликата в цената е до десет пъти в полза на цветната металургия", посочи Паунова. Всичко това прави износа недалеч нерентабилен.

По-цветно

Малко по-добри са очакванията за цветната металургия, не на последно място и защото по-високата стойност на продукцията позволява тя да се изнася на големи разстояния и има Лондонска борса за метали, където се търгува. Всъщност в добивната металургия, която преработва концентрати, останаха само две предприятия - медодобивното "Аурубис България" и пловдивският производител на цинк и олово КЦМ, след като още в края на 2011 г. ОЦК - Кърджали, окончателно спря работа.

"Очакваме приходите ни да останат на същото високо ниво и имаме положителни очаквания за печалбата през 2013 г.", коментира изпълнителният директор на "Аурубис България" Никола Треан. "През 2013 г. ще има ръст на потреблението на цинк и олово около 1.5-2%", прогнозира председателят на надзорния съвет на КЦМ Никола Добрев. По думите му обаче търсенето ще е неравномерно по региони, като на Изток ще има дефицит, докато в Западна Европа и САЩ се очаква известен излишък. Като перспективни пазари той посочи Южна Америка, както и Турция и "пазара зад Турция".

И с инвестиции

През тази година компанията ще приключи най-мащабния си проект за последните 50 години. Той включва модернизация на цинковото производство и изграждане на изцяло ново оловно, а стойността му е 190 млн. лв. "Това е уникална технология, в бъдеще всички оловни заводи ще работят по нея", каза новият главен изпълнителен директор Румен Цонев, който от началото на тази година пое поста от Николай Добрев. Досега са приключили 65% от работите. От шуменския производител на алуминиеви продукти "Алкомет" отчетат като успешна изминалата година и планират няколко нови проекта през тази. "Продукцията ни се увеличи от 50 хил. тона до 54-55 хил. тона, очакваме ръст на приходите и по всичко личи, че ще бъдем на печалба за 2012 г.", каза директорът за връзки с инвеститорите Иван Динев. След като приключи успешно инвестиция за 15 млн. евро в нови мощности в лелярния и валцовия цех, през следващите две-три години компанията планира да увеличи капацитета и на пресовото производство с 20%. "Целта е да поемем изделия, които досега не можехме да правим, да разнообразим продуктите си и да правим неща, за които има пазар", обясни Динев. Друг проект за 8 млн. лв., половината от които ще бъдат осигурени по *оперативна програма "Конкурентоспособност"*, ще бъде насочен към зелената индустрия. Това включва монтирането на пещи на газ и въвеждането на специални енергоспестяващи технологии за тези, които работят на ток, така че една и съща продукция да може да се прави с по-малко електроенергия.

Продължава и работата по проекта на завода в Пирдоп - "Аурубис България 2014", който трябва да увеличи капацитета за преработка на концентрати с над 20% и да повиши улавянето на отделяните газове почти до 100%.

Програмата е на стойност 44.2 млн. евро, а изпълнението ѝ започна в средата на 2011 г. Потенциален риск обаче представляват атаките от псевдоеколози, които зачестиха през последната година. Според представители на тежката индустрия тези организации целят да осребрят подкрепата си по време на изборите. "Имаме известно притеснение предвид предстоящите избори, които вече се превръщат в трудност за нас заради жалбите, адресирани към наши инвестиционни проекти", посочи Никола Треан.

Енергиен ефект

Най-големият проблем обаче остава цената на електроенергията. "В металургията почти 100% от себестойността на продукцията се определят от два фактора - суровини и енергия", обясни

Антон Петров, председател на БАМИ и представител на гръцката Viohalco, която е собственик на "Стомана индъстри", "София мед" и "Стийлмет". Въпросът обаче не е само в цената, а и в начина на преразпределяне на зелената енергия, който според компаниите в сектора ще ги направи неконкурентни на пазара. От БАМИ вече са предложили въвеждането на компенсаторни механизми, каквито има в Австрия и Германия и са одобрени от Брюксел.

Поевтиняването на природния газ от началото на тази година при всички положения ще се отрази положително на металургията, особено на черната и при цветните прокати, където цената на горивото играе по-голяма роля. От сектора обаче не скриха разочарованието си, че първоначално обявеното намаление с над 20% в крайна сметка се оказа под 10%. "Ако топлофикациите не си плащат консумацията и "Булгаргаз" има проблем да си събере парите, това в никакъв случай не трябва да става за сметка на по-висока цена за индустрията", посочи Антон Петров. Според Политими Паунова евентуално допълнително поевтиняване на газа може да се очаква през второто тримесечие, тъй като цената му се определя от алтернативните течни горива, чиито цени падат през зимата. "Има благоприятни условия за това, да видим дали ще се случи", каза тя.

В следващия брой ще може да прочетете прогнози за леката индустрия, храните, телекомуникациите, високите технологии, фондовата борса, застраховането и небанковите дружества

***

Мнение

Васил Александров, изпълнителен директор на "Агрополихим": Никой не купува торове в момента

Ситуацията в производството на торове е много тежка в международен план. В ключови потребители като Индия и Латинска Америка кризата се задълбочава и търсенето рязко намалява. През миналата година индийският пазар се е свил с около 6 млн. тона, а това рефлектира върху производството в световен мащаб. Това, което се предполага, че допълнително ще намали търсенето на торове, е забавянето на икономиките, включително в Китай, което ще ограничи обема на пазарите. Европейският съюз също се въздържа да купува, цените на торовете вървят стремглаво надолу, като тук измененията са драстични.

Другият момент, който силно влияе, е външнополитическият. Доставяме фосфати като суровина основно от Сирия, където бяха най-евтини, но с въвеждането на ембарго тази възможност изчезна. Всички други дестинации са по-далечни и по-високи като цени. Например разликата между сирийските фосфати и руските, които са най-близо до нас, е около 6 пъти. При тези обеми фосфати, които ние ползваме - месечно 50-60 хил. тона, това е много. От друга страна, затварянето на такива големи пазари, на които доставяхме торове, като Иран, пак поради ембаргото, също намалява реализацията. Иран беше огромен пазар на торове. Освен това ценово беше добре сложен, понасяше относително високи цени, а и имаха много добри впечатления от нашите продукти и обикновено печелехме доста търгове за доставки там.

***

15% от БВП осигуряват предприятията в добивната и металургичната индустрия.

Регионални печатни медии

Няма намерена информация

Периодични печатни издания

Няма намерена информация

Интернет издания и блогове

Дата: 01.01.2013

Източник: www.capital.bg

Връзка:

http://www.capital.bg/biznes/kompanii/2013/01/01/1974211_tejka_industriia_godina_na_smeseni_ocha_kvaniia/

Брой думи: 2362

Резюме: След плахите надежди за възстановяване през 2011 г. и в началото на 2012 г. стана ясно, че все още е рано за оптимизъм. Предприятията в тежката индустрия като цяло очакват търсенето да остане свито. На местна почва основният проблем е високата цена на електроенергията, а предстоящите парламентарни избори създават притеснения за забавяне на някои административни процедури. Въпреки това през тази година предприятията в добивната и металургичната индустрия, които осигуряват около 15% от брутния вътрешен продукт, ще продължат да инвестират, не на последно място и за да повишат ефективността и конкурентоспособността си. Предстои да бъдат разработени и нови проекти, които ще увеличат производството поне в някои подбраншове. Като цяло обаче не може да се определи обща тенденция, а доколко успешен ще е бизнесът на отделните компании ще зависи до голяма степен от специфичните им производства и пазари.

Заглавие: Тежка индустрия: Година на смесени очаквания

Подзаглавие:

Автор:

Текст: Производството на руди остава стабилно, но металургията е ограничена от скъпата електроенергия

След плахите надежди за възстановяване през 2011 г. и в началото на 2012 г. стана ясно, че все още е рано за оптимизъм. Предприятията в тежката индустрия като цяло очакват търсенето да остане свито. На местна почва основният проблем е високата цена на електроенергията, а предстоящите парламентарни избори създават притеснения за забавяне на някои административни процедури.

Въпреки това през тази година предприятията в добивната и металургичната индустрия, които осигуряват около 15% от брутния вътрешен продукт, ще продължат да инвестират, не на последно място и за да повишат ефективността и конкурентоспособността си. Предстои да бъдат разработени и нови проекти, които ще увеличат производството поне в някои подбраншове. Като цяло обаче не може да се определи обща тенденция, а доколко успешен ще е бизнесът на отделните компании ще зависи до голяма степен от специфичните им производства и пазари.

Пъстра картина при добива

През миналата година в минерално-суровинната индустрия се очертаха няколко тенденции, които се очаква да се запазят и през тази - ръст при производството на метални руди и доста пъстра картина при кариерния добив, който ще зависи основно от прогнозите за развитие на свързаните индустрии и проекти. Така при инертните материали увеличението е свързано главно с производството на трошен камък за изграждане на пътища, но и там според представители на бранша това важи само за големите строителни компании, които печелят повечето обществени поръчки и имат собствени кариери.

Повишение евентуално може да има при скалнооблицовъчните материали, след като през миналата година бяха разгледани и одобрени голяма част от висящите отпреди заявки за концесии. Наскоро от един от най-големите производители на декоративен камък - "Марин Батуров", коментираха, че разчитат да пробият на пазара във Великобритания, което ще се отрази на производството им.

При индустриалните материали от бранша прогнозират лек ръст (от порядъка на 5-10%) заради увеличеното производство в стъklarския и керамичния сектор, което от своя страна е свързано с очакваното поевтиняване на природния газ. Производителите на варовик за пречиствателните станции на тецовете обаче са настроени за спад, тъй като поскъпването на тока доведе до намаляване на търсенето и производството на електроенергия. Това беше и причината за пониския добив на въглища през миналата година, въпреки че за 2013 г. от най-големия производител - "Мини Марица-изток", предвиждат увеличаване на количествата.

Двуцифрен ръст

Добрата новина е планираното увеличение при производството на руди, още повече че този подсектор има най-голям дял като стойност на продукцията в добивната индустрия. В България се произвеждат основно медни, златни и оловно-цинкови руди. Голяма част от концентратите се преработват в страната, с което се запазват със суровина металургичните предприятия КЦМ и "Аурубис България", а друга част се изнася.

Двуцифрен ръст може да се очаква при добива на оловно-цинкови руди, където през миналата година голяма част от находищата се концентрираха във фирми на "Минстрой холдинг" и партньора му КЦМ. Това стана след сделката за "ГОРУБСО - Мадан", което стана собственост на общото им дружество "Върба - Батанци". С това компаниите получиха достъп и до находището "Върба - Батанци", за което взеха концесия в края на 2011 г., но чиито активи бяха част от "ГОРУБСО - Мадан". Отделно от това холдингът е собственик на друго ключово предприятие в оловно-цинковия добив - "ГОРУБСО - Златоград", а в групата на КЦМ влиза "ГОРУБСО - Лъки".

След като в Мадан нормалното производство беше възстановено, добивът и преработката на руда се увеличиха с 30-40% и месечното производство достигна 1100 - 1300 тона концентрат. Плановете за тази година са да има още толкова ръст. "Целта ни е да вдигнем производството до 2000 тона месечно. Вече сме доставили необходимата техника", каза собственикът на "Минстрой холдинг" Николай Вълканов. През 2013 г. в дружеството ще бъдат инвестирани 3 млн. лв. Още толкова са планираните средства за "Върба - Батанци", където същинското производство се очаква да започне през май-юни. Там намеренията са да се добиват 1000 - 1200 тона концентрат месечно.

Отделно от това предстои и разширение на концесионните площи в Златоград, където добивът също ще нарасне. "Имаме ясна програма за 2013, 2014 и дори 2015 г. за инвестиции в рудодобива. Ще осигурим нови работни места, ще имаме ръст всяка година с 20-30%", посочи Вълканов.

Успешен край и нови разработки

По-голямо ще бъде производството и в златодобивното дружество "Челопеч майнинг". През есента на миналата година дъщерното дружество на канадската Dundee Precious Metals приключи двугодишен проект за разширение и модернизация на стойност над 150 млн. долара, който ще увеличи добива и преработката на руда от 900 хил. тона до 2 млн. тона годишно. "Вече постигнахме необходимото месечно производство, което да доведе до годишно производство на 2 млн. тона руда и предвиждаме да запазим това равнище до края на живота на рудника", каза изпълнителният директор на "Челопеч майнинг" Николай Христов. Той добави, че това е свързано с множество други дейности, които съпътстват чистия добив. През тази година предстои да бъдат усвоени въведените нови технологии и да се направи оптимизация на производството, тъй като компанията все още не е постигнала заложените в проекта разходи на тон продукция. "До голяма степен това е свързано с изваждане от експлоатация на старото производство и усвояването на новите производствени мощности. Но това няма да е достатъчно, ще трябва да направим цялостен оглед и оценка на процесите и да постигнем по-съществена ефективност", уточни Христов.

Друга ключова задача на компанията тази година ще бъде т.нар. пиритен проект, по който ще има предимно научно-развойна работа. Той цели да се оползотворят благородните метали, които са свързани с пирита и на практика в момента се изхвърлят. Изчисленията показват, че така ще може да се извличат 95% от златото и 50% от среброто. Проектът ще бъде изпълнен на два етапа. Първият включва самото производство на пиритен концентрат - около 400 хил. тона годишно, който първоначално ще се реализира на пазара. Наскоро канадската компания сключи договор с китайската Xiangguang Corper за доставка на до 200 хил. тона годишно между 2014 и 2016 г. с опция за 50 хил. тона още през 2013 г., което обаче ще зависи от възможностите за производство в Челопеч. В по-дългосрочна перспектива предприятието планира да разработи технология за преработка на концентрата. "На този етап плановете ни не включват производство на метал, но целта ни е да "отключим" съдържащия се в концентрата полезен компонент, така че да можем да направим икономически изгоден и екологосъобразен процес, с който да добиваме това злато", обясни Христов.

Две от най-големите компании в минната индустрия - медодобивните "Асарел-Медет" и "Елаците мед", не се ангажираха с прогноза за тази година. От "Елаците мед" само посочиха, че очакванията им са положителни и че ще се запази темпът на инвестиции от 2012 г.

Обръщане на тенденцията

Заради поскъпването на електроенергията от средата на миналата година търсенето падна, което доведе и до понижено производство на лигнитни въглища в "Мини Марица-изток". Компанията осигурява 90% от въглищата в страната и запазва тецовете в Маришкия басейн. Така добивът към края на годината се очакваше да бъде 30.8 млн. тона вместо планираните 32.6

млн. тона. За тази година обаче от дружеството предвиждат да произведат 32.7 млн. тона на база постъпилите заявки от консуматорите за необходимите им количества. "Тенденцията се запазва и за следващите три години", казаха оттам. Както и през миналата година, инвестициите през 2013 г. ще бъдат насочени главно към рехабилитация и модернизация на минното оборудване. До края на 2014 г. компанията трябва да приключи проекта си за енергийна ефективност, който се финансира със средства от фонд "Козлодуй" и който ще доведе до значително намаляване на енергоемкостта на машините.

Запазване на нивото

Поскъпването на електроенергията и кризата на европейските пазари са основните причини за умерените очаквания в металургичния сектор. След като през 2009 г. производството на метали рязко спадна, през следващите две години беше отчетен лек растеж, макар че нивата отпреди кризата не бяха достигнати. През 2012 г. обаче, особено през второто полугодие, общото производство отново се понижи. Това се дължеше основно на стоманодобива, докато цветната металургия запази нивото си. Прогнозите за тази година не са много по-оптимистични. "През 2013 г. очакваме да запазим нивата от 2012 г., но не бихме могли да разчитаме на растеж", каза изпълнителният директор на Българската асоциация на металургичната индустрия (БАМИ) Политими Паунова.

По-тежка е ситуацията в черната металургия, където работят две основни предприятия - стоманодобивното "Стомана индъстри" и "Промет стийл", което използва заготовки. При тях основният удар идва от слабата икономика в ЕС, където са основните им пазари. За разлика от цветните метали черните трудно могат да се продават на по-далечни разстояния, тъй като стойността им е по-ниска и делът на транспортните разходи е значително по-голям. "Разликата в цената е до десет пъти в полза на цветната металургия", посочи Паунова. Всичко това прави износа недалеч нерентабилен.

По-цветно

Малко по-добри са очакванията за цветната металургия, не на последно място и защото по-високата стойност на продукцията позволява тя да се изнася на големи разстояния и има Лондонска метална борса, където се търгува. Въсщност в добивната металургия, която преработва концентрати, останаха само две предприятия - медодобивното "Аурубис България" и пловдивският производител на цинк и олово КЦМ, след като още в края на 2011 г. ОЦК - Кърджали, окончателно спря работа.

"Очакваме приходите ни да останат на същото високо ниво и имаме положителни очаквания за печалбата през 2013 г.", коментира изпълнителният директор на "Аурубис България" Никола Треан. "През 2013 г. ще има ръст на потреблението на цинк и олово около 1.5-2%", прогнозира председателят на надзорния съвет на КЦМ Никола Добрев. По думите му обаче търсенето ще е неравномерно по региони, като на Изток ще има дефицит, докато в Западна Европа и САЩ се очаква извместен излишък. Като перспективни пазари той посочи Южна Америка, както и Турция и "пазара зад Турция".

И с инвестиции

През тази година компанията ще приключи най-мащабния си проект за последните 50 години. Той включва модернизация на цинковото производство и изграждане на изцяло ново оловно, а стойността му е 190 млн. лв. "Това е уникална технология, в бъдеще всички оловни заводи ще работят по нея", каза новият главен изпълнителен директор Румен Цонев, който от началото на тази година поема поста от Николай Добрев. Досега са приключили 65% от работите.

От шуменския производител на алуминиеви продукти "Алкомет" отчитат като успешна изминалата година и планират няколко нови проекта през тази. "Произодукцията ни се увеличи от 50 хил. тона до 54-55 хил. тона, очакваме ръст на приходите и по всичко личи, че ще бъдем на печалба за 2012 г.", каза директорът за връзки с инвеститорите Иван Динев. След като приключи успешно инвестиция за 15 млн. евро в нови мощности в леярния и валцовия цех, през следващите две-три години компанията планира да увеличи капацитета и на пресовото производство с 20%. "Целта е да поемем изделия, които досега не можехме да правим, да разнообразим продуктите си и да правим неща, за които има пазар", обясни Динев. Друг проект за 8 млн. лв., половината от които ще бъдат осигурени по **оперативна програма "Конкурентоспособност"**, ще бъде насочен към зелената индустрия. Това включва монтирането на пещи на газ и въвеждането на специални енергоспестяващи технологии за тези, които работят на ток, така че една и съща продукция да може да се прави с по-малко електроенергия.

Продължава и работата по проекта на завода в Пирдоп - "Аурубис България 2014", който трябва да увеличи капацитета за преработка на концентрати с над 20% и да повиши улавянето на отделяните газове почти до 100%. Програмата е на стойност 44.2 млн. евро, а изпълнението ѝ започна в средата на 2011 г. Потенциален риск обаче представляват атаките от псевдоеколози,

които зачестиха през последната година. Според представители на тежката индустрия тези организации целят да осребрят подкрепата си по време на изборите. "Имаме известно притеснение предвид предстоящите избори, които вече се превръщат в трудност за нас заради жалбите, адресирани към наши инвестиционни проекти", посочи Никола Треан.

Енергиен ефект

Най-големият проблем обаче остава цената на електроенергията. "В металургията почти 100% от себестойността на продукцията се определя от два фактора - суровини и енергия", обясни Антон Петров, председател на БАМИ и представител на гръцката Viohalco, която е собственик на "Стомана индъстри", "София мед" и "Стийлмет". Въпросът обаче не е само в цената, а и в начина на преразпределяне на зелената енергия, който според компаниите в сектора ще ги направи неконкурентни на пазара. От БАМИ вече са предложили въвеждането на компенсаторни механизми, каквито има в Австрия и Германия и са одобрени от Брюксел.

Поевтиняването на природния газ от началото на тази година при всички положения ще се отрази положително на металургията, особено на черната и при цветните прокати, където цената на горивото играе по-голяма роля. От сектора обаче не скрива разочарованието си, че първоначално обявеното намаление с над 20% в крайна сметка се оказа под 10%. "Ако топлофикациите не си плащат консумацията и "Булгаргаз" има проблем да си събере парите, това в никакъв случай не трябва да става за сметка на по-висока цена за индустрията", посочи Антон Петров. Според Политими Паунова евентуално допълнително поевтиняване на газа може да се очаква през второто тримесечие, тъй като цената му се определя от алтернативните течни горива, чиито цени падат през зимата. "Има благоприятни условия за това, да видим дали ще се случи", каза тя.

Васил Александров, изпълнителен директор на "Агрополихим":

Никой не купува торове в момента

Ситуацията в производството на торове е много тежка в международен план. В ключови потребители като Индия и Латинска Америка кризата се задълбочава и търсенето рязко намалява. През миналата година индийският пазар се е свил с около 6 млн. тона, а това рефлектира върху производството в световен мащаб. Това, което се предполага, че допълнително ще намали търсенето на торове, е забавянето на икономиките, включително в Китай, което ще ограничи обема на пазарите. Европейският съюз също се въздържа да купува, цените на торовете вървят стремглаво надолу, като тук измененията са драстични.

Другият момент, който силно влияе, е външнополитическият. Доставяме фосфати като суровина основно от Сирия, където бяха най-евтини, но с въвеждането на ембарго тази възможност изчезна. Всички други дестинации са по-далечни и по-високи като цени. Например разликата между сирийските фосфати и руските, които са най-близо до нас, е около 6 пъти. При тези обеми фосфати, които ние ползваме - месечно 50-60 хил. тона, това е много. От друга страна, затварянето на такива големи пазари, на които доставяме торове, като Иран, пак поради ембаргото, също намалява реализацията. Иран беше огромен пазар на торове. Освен това ценово беше добре сложен, понасяше относително високи цени, а и имаха много добри впечатления от нашите продукти и обикновено печелехме доста търгове за доставки там.

Иглика Филипова

Дата: 01.01.2013

Източник: www.inews.bg

Връзка: <http://www.inews.bg/България/Кристалина-Георгиева-България-е-най-проевропейската-страна-1.a.c.327.i.248946.html>

Брой думи: 3307

Резюме: Ние в последните две години направихме много, за да повишим усвояемостта на средствата от еврофондовете и резултатите са доста впечатляващи. Когато аз започвах работа в комисията, ние едва бяхме усвоили 4% от еврофондовете, а сега до края на годината много е вероятно да стигнем до 30% в края на годината, което е много по-добре. И аз чувам от колегите, които се занимават с основните пера на еврофондовете, че те виждат в България много силна воля да се отстраняват административните пречки за бързото усвояване. През 2013 и 2014 година ще се довършва работата по много от програмите нека да видим какво ще успеем да направим. Аз съм голям привърженик на това да проявяваме гъвкавост и да търсим къде можем да ускорим усвояването. Къде още имаме работа за вършене? Най-вече по тези програми, по които усвояването става в малки проекти, да кажем за малките фермери, селскостопанските производители, които работят в планински и полупланински райони, или по програмата "Конкурентоспособност" - за малките и средни предприятия.

Заглавие: Кристалина Георгиева: България е най-проевропейската страна

Подзаглавие:

Автор: Филипа Тодева

Текст: "Виждам много успели и уважавани българи, които допринасят за доброто име на страната ни"

На 1 януари отбелязваме поредната – шеста, годишнина от присъединяването на България към Европейския съюз.

Какво се промени за това време у нас и какво не – отговорите търсим от еврокомисар Кристалина Георгиева.

Г-жо Георгиева, за шест години в ЕС какво се промени в България и какво не?

- Три са големите промени за България като страна-членка на Европейския съюз. Първата е това, че сме в общия пазар – свободно движение на хора, стоки и капитали. Това определено е фактор за повишаване на конкурентоспособността на българската икономика. Доказано е в изследвания, доказано в позицията, която България заема по конкурентоспособност – по висока с около 10 пункта по данни на индекса за конкурентоспособност.

Второто е достъпът до еврофондовете – изключително е важно в условията на криза, когато преките чуждестранни инвестиции много се ограничиха и най-големият финансов ресурс до България са еврофондовете. Те дават съживителна сила за икономиката, но са и много важни за това да подобрим условията на живот за хората тук и условията за бизнеса.

Третото е подобряването на институционалната среда. В много области членството в ЕС даде огромен тласък на България да се развива – да кажем околна среда. Ние нямаше да имаме нито това законодателство, нито тези промени, които виждаме реално в начина по който се отнасяме към околната среда като фактор за здравето на хората, като фактор за по-добрата ни туристическа привлекателност, като фактор за бъдещите поколения.

Аз съм работила много по тази тема и виждам, че позицията в България сега е съвсем различна. И в много други области – това, че ние хармонизираме законодателството си с ЕС е определено в полза на хората днес, в полза на бъдещите поколения. Какво не се промени? Ние за съжаление влязохме в ЕС точно когато светът тръгна по нанадолнището на най-голямата криза след Великата депресия и това, разбира се, се отрази на България по два начина.

Първо се отрази по това, че много от потенциала на присъединяването при по-висок икономически растеж в Европа, ние просто не можем да го реализираме. Да, по-конкурентоспособни сме, но притокът на инвестиции независимо от добрите условия в България просто няма как да бъде висок. Също имаме още много да свършим в такива области като да речем съдебната система.

В здравеопазването имаме реформи, които трябва да завършим и те стават по-трудни, когато основното внимание е буквално върху оцеляването. Оцеляването на еврото беше тема на много разговори, макар че аз лично не съм се съмнявала, че еврото ще си остане една силна и привлекателна валута, но еврото беше под атака, а макар и да не сме в еврозоната това касае всички нас в Европа. И това, че основният фокус е в борбата срещу кризата намали възможността да направим бързи стъпки напред в други направления.

А дали вече ние самите успяваме да се разпознаваме като хора с европейски манталитет и не смятате ли, че Европа все още гледа на нас като на периферия от по-ниско ниво?

- Как отговаряме ние българите на първия ви въпрос дали сме европейци, ами горе-долу 42% от българите се определят като европейци. Това не е най-високото ниво в Европа, но не е и най-ниското. По-интересно е това, че България е най-проевропейската страна. 61% от българите казват, че са на мнение, че ЕС е хубаво нещо, че членството е добре за нас.

Това в условията на растящия евроскептицизъм е показателно - горе-долу половината българи се чувстват европейци, повече от половината - приблизително две трети казват: "Ние принадлежим към ЕС, Европа е нашето място". Как се отнасят в Европа към нас. Знаете ли, аз говоря от личната си позиция. Моята дума в комисията се чува и към мене се отнасят много сериозно, т.е. това, което казвам има значение.

По същия начин се отнасят към българи, които заемат сериозна професионална позиция. Но значи ли това, че вече няма никакви предразсъдъци у никого по отношение на българите и на румънците? Разбира се, ние все още не сме ги преодолели, затова ние, българите трябва да работим много по-активно, да ги преодолеем тези предразсъдъци. Много е добре, че евродепутатите поеха много силна кампания затова да се отворят всички пазари на труда за България и Румъния - последните две страни членки. Вече има прогрес в това направление, но все още има страни, които не дават еднакви права на българите и на румънците спрямо останалите страни-членки в ЕС. Това трябва да се преодолее, то трябва да мине в историята. Ще стане, само когато ние самите вярваме в себе си. Когато ние си повярваме, и другите ще повярват в нас.

И тук искам да кажа, че по света аз виждам много успели и уважавани българи, които допринасят за доброто име на страната ни. Но имаме и такива, които изнасят навън една такава карикатурна представа за България, която много пъти се свежда до "чадъра" и атентата срещу папата, или да кажем криминално поведение. Не трябва това да го приемаме като неизбежно - че такива предразсъдъци спрямо нас ще има, а като нещо, което с работа, със съзнателно сериозно отношение можем да го пратим в историята. Убедена съм в това.

А какво ви е мнението за развитието на Европа на две скорости - идея, която лансират лидерите на страните от Западна Европа?

- Европейският съюз, разбира се, има различия - културни и икономически. И в този смисъл - той все още е далеч от това да бъде едно цяло. Но да говорим за Европа на две скорости, като приемаме, че това са богатите стари страни-членки и по-бедните нови страни-членки просто не е сериозно, защото много от новите страни-членки са много по-напред в реформите, които ги правят конкурентоспособни и в състояние да удържат включително и на кризата сега.

Да кажем една Полша много по-добре удържа на кризата отколкото старите страни-членки. Ние, българите можем да кажем с висока цена за нашия народ също показваме достойна за уважение финансова дисциплина. Затова деленето на Европа на юг-север, стари-нови, то е малко повърхностно деление. Ние трябва да гледаме на Европа като на държавите, които вземат решения, които са в полза на Европа, не само в полза на националния интерес и това е може би, най-опасното деление в Европа - на страните, които съумяват да погледнат на интереса си в контекста на общия европейски интерес и тези, които не съумяват

Ние трябва често да си говорим за тези проблеми. Новите страни-членки имат много основания със самочувствие да участват в тази дискусия. Ние, през 90-те години, новите страни-членки, преминахме през много тежки структурни промени. До голяма степен те бяха наложени от необходимостта да минем от централно планиране към пазарна икономика. Но така или иначе много от реформите, които все още за една Франция да кажем, са много трудни - да се простят с някои от привилегиите, натрупани във времето на висок икономически растеж, които са неудържими в сегашните икономически условия.

Това, че ние сме го направили ни дава основание да стоим със самочувствие около масата на дискусиите в Съвета на Европа и в различните му формации. Как ще изглежда Европа в бъдеще? ЕС определено върви по пътя на задълбочаване на интеграцията, защото това е единственият път, по който ние можем да гарантираме на 500 милиона европейци едно по-добро бъдеще. няма друг. И когато вървим по този път успехът се гради от тези, които намират в себе си силата да погледнат на общия европейски интерес, а не да се водят от тесния национален интерес, колкото и той да е важен за тяхното население.

Кое е по-важно – да бъдем финансово стабилни или да се осигурят по-високи доходи за хората и защо между тези две точки има противопоставяне у нас?

- Ние можем да вдигнем доходите, като ликвидираме финансовата стабилност. Да, това е възможно, обаче това е пирова победа и няма да мине много време преди да трябва да се приземим поради съвсем простата икономическа логика, че вече след тази криза не е възможно

за никого да се простира извън чергата си. Ние сега сме в ера на т.нар. "deliveridge", когато са принудени и правителствата, и частният сектор, домакинствата да свиват разходите, си, така че те да са в рамките на техните реални приходи, а не на приходите, за които си мечтаем.

Финансовата стабилност е необходимо условие за повишаване на доходите. След кризата да се надяваме на покачване на доходите без финансова стабилност ние не можем. Но не е достатъчно условие, за да можем да качваме доходите на хората, ние трябва да повишаваме производителността на труда и това е проблемът, върху който много повече трябва да се съсредоточим. Ние в Европа има производителност на труда на ? от нивото в САЩ.

В България производителността на труда в някои отрасли е 20% от тази в Европа и ако ние, българите искаме да живеем по-добре ние трябва да работим върху това да имаме повече инвестиции в иновации, повече стимули за развитие на малък, среден, едър бизнес и да работим повече, по-производително. А дали имаме шанс да вдигаме доходите на хората - разбира се, че имаме. Именно защото българската икономика дойде от времето на социализма натоварена с много негативи, ние все още имаме резерви да повишаваме качеството на живота.

Ами, вземете енергийната ефективност, ние сме с най-ниска енергийна ефективност в ЕС. Това е лошо, но то също е и възможност да реализираме икономии и да ги трансформираме в по-висока производителност на капитала и по-високи доходи. И не бива тези две неща да се противопоставят - те вървят ръка за ръка, имаме ли финансова стабилност, можем да разчитаме по-висока привлекателност за бизнеса, по висока конкурентоспособност, по-високи доходи.

Да, всяко правителство може да каже: "Ами ние за догодина, ще стиснем очи и ще скочим в кредитната пропаст, но толерантността към това е нула. И вече в Европа, включително и през ЕК имаме много мерки, които предотвратяват тази безотговорност.

Как оценявате работата на България с еврофондовете. Удачно ли е да искаме повече пари, след като не можем да се похвалим с кой знае колко висока усвояемост на средствата?

- Ние в последните две години направихме много, за да повишим усвояемостта на средствата от еврофондовете и резултатите са доста впечатляващи. Когато аз започвах работа в комисията, ние едва бяхме усвоили 4% от еврофондовете, а сега до края на годината много е вероятно да стигнем до 30% в края на годината, което е много по-добре. И аз чувам от колегите, които се занимават с основните пера на еврофондовете, че те виждат в България много силна воля да се отстраняват административните пречки за бързото усвояване.

През 2013 и 2014 година ще се довършва работата по много от програмите нека да видим какво ще успеем да направим. Аз съм голям привърженик на това да проявяваме гъвкавост и да търсим къде можем да ускорим усвояването. Да кажем в моята област, в областта на борбата с бедствията аз отдавна препоръчах на правителството да потърси неизползвани средства и да ги пренасочи към закупуване на пожарогасителна техника, на вертолети за борба с горски пожари, на техника, която ще засили възможността да се реагира на бедствия и да използват пари за намаляване на риска от бедствия, като да кажем почистване на коритата на реките, така че да има по-малка опасност от наводнения.

Това се прави, някъде около 140 милиона аз се надявам, че ще можем да усвоим като много разписани предложения по програми, по които е явно, че няма да усвоим изцяло средствата си. Дали можем да искаме повече при положение, че не похарчили всичко. Ами, няма такава страна, която да е усвоила изцяло средства си. Разбира се, колкото повече усвояваме при толкова по-добри условия се намираме, когато водим преговорите за следващата бюджетна рамка и затова всеки път, когато говоря на тази тема, казвам, че е много важно да усвояваме еврофондовете сега, защото няма много пари от преки чуждестранни инвестиции, но е също така много важно, защото ни гарантира по-добри условия да искаме повече пари за следващите седем години.

Къде още имаме работа за вършене? Най-вече по тези програми, по които усвояването става в малки проекти, да кажем за малките фермери, селскостопанските производители, които работят в планински и полупланински райони, или по *програмата "Конкурентоспособност"* - за малките и средни предприятия. Там, където става дума за големи проекти, например за магистралите, за които виждаме колко много се прави, там е относително по-лесно да се направи един голям проект, за много милиони, както да кажем е метрото. Относително по-лесно е, контролът върху парите е по-лесен, отчетността е по-лесна, но за малкия производител, за малкия бизнес, за малкия фермер - там ще се почувства поемането на дъх от икономиката.

Там е най-важно, защото най-много кризата ги удря чрез растежа на безработицата, а малкият и средният бизнес са тези, които създават най-много работни места. Затова моята препоръка е да се работи за усвояване на колкото се може повече пари, а това означава да работим по големите проекти - там се усвояват много пари. Но и да не забравяме, че за икономиката е изключително важно да има финансова инжекция в малкия и в средния бизнес.

Какви според вас са перспективите на България за членство в Еврозоната?

- България е много добре позиционирана. Това е темата, по която имаме голяма приемственост между различните правителства - финансова стабилност, стабилност на банковата система, помага ни валутният борд. В този смисъл технически ние до голяма степен сме изпълнили изискванията, за да можем да влезем в чакалнята на Еврозоната. Но техническата работа не е достатъчна, трябва и политически да има готовност Еврозоната да ни приеме и трябва населението да иска да влезем в Еврозоната. Според мене тук имаме още работа за вършене, но не е много работа, т.е. при нас, ние сме в уникалния случай да сме една от малкото страни с практически маастрихтски критерии, покрити отвсякъде за влизане в Еврозоната с дефицит под 2% и външен дълг далеч под 20%, някъде 16-17%.

Това ни дава много добри основания да казваме, че сме страна, която може да работи добре в Еврозоната, но пак казва, че ние трябва да можем да работим добре политически с Еврозоната. В момента е трудно време, Еврозоната съвършено правилно се е фокусирала върху това страните, които са вътре да се отнасят дисциплинирано към своите задължения и по-малко към това да приема нови членове, но нови членове ще има и България със сигурност ще бъде един от тях.

Ако ме питате за времевия хоризонт, според мене някъде към 2014 година темата за влизане в Еврозоната ще бъде на дневен ред или поне за влизане в чакалнята на Еврозоната.

Един въпрос, свързан с ресурса ви - очаква ли ни бежанска криза заради процесите в Сирия?

- Засега риск за бежанска криза към Европа няма. Бежанци от Сирия има много. Официално регистрираните в съседните страни надминаха 540 хиляди, неофициално вероятно бежанците са в рамките на прогнозираните от програмата на ООН по бежанците - 700 хиляди души, но в огромното си мнозинство това са хора, които искат да останат близо до страната си, близо до Сирия, за да могат, когато това е възможно да се върнат обратно по домовете си. Аз разговарям с много сирийски бежанци и в Ливан, и в Турция, и в Йордания.

Всички те, без изключение казват: "Ние си имаме домове, имаме си работа, имаме близки в Сирия. Ние искаме да се върнем там, ние просто искаме войната да свърши". А войната е страшна. Това, което става в Сирия е много тежка. Най-лошото за съжаление тепърва предстои, то не е зад нас, то е пред нас. Към днешна дата някъде около 20 хиляди сирийци са отишли в Европа. Това в сравнение с около 700 хиляди в съседните страни, е много малка цифра.

ли ще бъде нещо, което ще затрудни Европа и с което ние не можем да се справим. Философията на моята работа по комисар по хуманитарната помощ е следната - ние помагаме колкото се може повече първо в самата Сирия, за да могат хората да останат там, където са. Второ - ние помагаме на хората в съседните страни, за да могат те да не чувстват необходимост да продължат пътя си към Европа. И трето помагаме на тези страни, които могат да се окажат с повече бежанци, отколкото могат да поемат.

В това число Кипър, Малта, в България може да има повече поради това, че сме много близко до сирийския проблем. Но пак искам да повторя - засега аз не виждам опасност от вълна към Европа, виждам риск от много тежка хуманитарна ситуация в самата Сирия и много тежък проблем за съседните страни.

Кои са бедствията на 2012 година? Вие лично с какво ще я запомните?

- Бих ги подредила по време - Сирия, Сахел, Санди. Сирия я наследихме от предишната година, но тази година нещата там станаха много тежки. От лятото насам изключително тежки с големи човешки жертви и огромни човешки жертви и огромно човешки страдания. В Сахел сушата постави под риск 18 милиона души. Ние този път се задействахме от рано и мащабно ЕК предостави 337 милиона евро. В първите седмици на кризата съумяхме да предотвратим голямо бедствие.

Там, за съжаление, последиците от Либия доведоха до конфликт в Мали и този конфликт много тежи на региона и е голям риск за Европа и за света. Мали може да стане следващата Сомалия. Санди - с това, че ни напомни, че ние и в най-богатите страни можем да бъдем поставени на колене. Но Санди също така отново причини голяма болка на Хаити - страна, която много изстрада, и на целия Карибски регион - от Ямайка до Куба, до Доминиканската република.

А какви са очакванията ви за 2013 година, сега след като светът не свърши?

- От 2013 година със сигурност ще бъде тежка година за Сирия и сирийският конфликт ще продължава да бъде в центъра на вниманието. Според мене ние ще трябва да обръщаме много повече внимание на зони на конфликта, които бяха малко позатихнали, например Конго, или Централноафриканска република, където от 2007 година се мъчат да стигнат до мир.

Имаш надежда за мир, но нещата в последните седмици вървят зле. Или Йемен, който продължава да бъде много чувствителна точка, но това, което можем да предскажем е, че ще има и бедствия от малката природа, непредсказуемо кога, къде и какви. Климатичните изменения са вече факт, те не са някаква заплаха на бъдещето, те са част от нашето настояще. Преди

няколко дни забелязах един интересен факт - че в последните 333 месеца температурите са били по-високи от средните за 20 век. Т.е. човек, който се е родил преди 27 години е живял във време, в което средните температури са били по-високи от средните за XX век.

Моето дълбоко убеждение е, че има два големи риска за човечеството - климатичните изменения и екстремизмът, особено ислямският фундаментализъм, който цели да върне народите назад в миналото към 9 и 10 век.

Един въпрос, който е много актуален за България - тютюнопушенето. Напоследък започнаха дебати около тази забрана, може би защото тя има сладък предизборен привкус?

- Аз се надявам, че ние няма да се отклоним от решението за забрана на тютюнопушенето, защото не можем да си го позволим от гледна точка на етиката. Знаем, че то вреди на здравето на хората. Не можем да си го позволим и икономически, защото знаем, че колкото повече хора боледуват по отстраними причини, толкова повече пари се харчат от обществото, от всички нас за тяхното лечение.

Това са пари, които ние можем да използваме за много други по-полezni неща. Разбирам колко е труден и сложен този дебат. Страните, които са приели забраната преди нас, са минали точно по същия път - с големи противоречия и опит да се защити правото на пушача срещу правото на непушача. Но тук не става дума за правата на едните срещу другите, става дума за това, кое решение едно отговорно общество трябва да вземе и това е очевидно.

Аз ще ви кажа, че когато бях корпоративен секретар в Световна банка също се сблъсках с този проблем. Някои от директорите в банката бяха пушачи и много ги болеше, че и там беше забранено пушенето в общи помещения. Но в крайна сметка със сигурност след години ще поглеждаме назад и ще си казваме: "Как е било възможно толкова много поле на енергия на обществото да употребим за проблем, който има очевидно решение".